

BESZTERCZE

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes számok ára 20 f. — Kapható: Botschar T., Haupt M.
és Bartha Mária papírkereskedésében.
Lapunk nyomdájának telefonszáma: 130.

Felelős szerkesztő és kiadó-
tulajdonos:
Dr. Benedek Ádám
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Besztercén, Alsó-külváros 2. sz.
hova a lap minden szellemi és anyagi részét illető közlemény
és küldemény intézendő.
Lapunk szerkesztőségének telefonszáma: 102.

Harc a kenyérért.

É világháború — itthon.

A világháború első hat hónapja lezajlott s itthon mentől kevesebb részünk volt a háborúval járó borzalmakból. Határaink nincsenek ellenséges golyóktól felszántva, falvaink épek s vármegyénkben eddig még kozák lova kárt nem tett. De azért mégis érezzük itthon is a háború másféle borzalmait. Előre nem sejtett arányokban támad reánk a nélkülözés réme — az élelmiszerek hiánya.

Abba, hogy a szállítási nehézségek miatt egyes cikkek kifogynak, belenyugodhatunk, mert megértjük, miért kell ennek így lenni. De abba már nem nyugodhatunk bele, hogy guerilla-háborút folytassanak az éléskamránk, az asztalunk, a mindennapi kenyérünk ellen.

A kormányval egyetértőleg a legelvetemültebb hazaárulásnak tartjuk azt, hogy mesterségesen előidézett szükséggel nyomorgásnak bennünket — csak azért, hogy így az utolsó garasunkat is kisajtolják belőlünk.

A legkárhózatósabb harc folyik egy idő óta a mindennapi kenyér ellen. A gabonaüzletben forgalom nincs. Semmi gabona nem jön a piacra s ezért — nem lévén mit örölni — a malmok egymás után állanak meg. Már itt, a mi kis körzetünkben is, oda jutottunk, hogy egy-egy napon aranyért sem lehet egy kilogramm lisztet kapni.

Ezt a képtelen helyzetet nem a világháború idézte elő, hanem a zsebünk és élelmizésünk ellen indított könyörtelen és kapzsi spekuláció. Egyáltalában nem hiszünk el aféle dajkameséket, hogy nincs búzánk és azért állt be a liszthiány. A háborúban az ország lisztfogyasztása csak 30 százalékkal magasabb mint máskor. De ezt a többletet a hadsereg nem a közfogyasztás készletéből vonja el, s miután a kivétel is erősen meg van csappanva — éppen a háború miatt — tehát az országban bőségesen kell búzának lenni.

Hol van tehát a buza, amit az ország sem el nem fogyasztott, sem külföldre nem szállított? — Hol? Hát el van dugva! Mert azt hiszik sokan, hogy a tavaszra az eladók még feljebb srófolhatják a most is már kétszeres gabonaárakat, vagy legalább is a maximális áraknak új és magasabb megállapítása fog bekövetkezni.

Ezek a balga és kapzsi reménységek azonban nem fognak bevalni. A kormány jól ismeri és jól látja azt az országszerte folyó sötét üzemet, mely a gabonával folyik s tisztában van azzal a feneketlen önzéssel, mely nem törődve a legfőbb nemzeti érdekekkel, kész mindent legázolni, csak hogy a búzája árát 100 koronáig verhesse fel.

Azt mondják, akadt más vármegyében olyan közigazgatási tényező, aki a neki panaszkodó malomtulajdonost azzal utasította el, hogy ám lássa, vegyen búzát, ahonnan tud, ha örölni akar.

A kormány nem ilyen elfogult. Hivatása és komoly felelősségűtadata érzetében segíteni akar és segíteni fog a mostani képtelen helyzetben és — nagyon helyesen — hatalmi eszközökkel is el fogja nyomni a közönség, az élelmiszer-fogyasztók ellen megindított guerilla-harcot. Ez az alacsony célu harc nem szórványos jelenségű, hanem országos veszedelem, le kell tehát azt verni az államhatalomnak.

Reméljük s a jelekből látjuk is, hogy a kormány mielőbb erélyesen fel fog lépni az élelmiszer-üzelmek ellen és gyökeresen kiirtja a visszaéléseket. Ha pedig ezt megtette, a létérdekeiben megtámadott fogyasztó-közönség hálája fogja kísérni.

Bukovinai harctér.

Bevezetés a foglaltakról.

Gróf Bethlen Balázs Beszterce-Naszód vármegyei főispán kormánybiztos, a bukovinai hadszíntéren fellépett offenzívánk újabb sikereiről a következő értesítést nyerte:

Az ellenséget Sipótnál elfoglalt állásaikból kézitusában kivetkült és egyhuzamban Szeleting oly hevesen üldöztük, hogy nem sikerült nekik az ott előkészített állásaikba újból felállni.

A valeaputna-kimpolungi területről támadásunk elől az ellenség menekülésszerű visszavonulással tért ki. Pozsorita és Kimpolungnál felette erős védelmi állásokat rendezett be, különböző magaslatokra építették be ütegeiket, de csapataink igen nehéz hegyi utakon megkerülték azokat, Pozsorita, Kimpolung és Vama a mi birtokunkban vannak.

Csapatainkat a lakosság kitünő lelkesedéssel fogadta.

A lengyel légió egy osztaga a Rarraul hóborított hegyesportjának 1653 méter magasságban egy oroszok által megszállott órházat vett be. Husz oroszot lelőtt, a többi elmenekült.

Az utolsó négy nap alatt egyezerszázon felüli az ejtett foglyok száma.

Nagyszerű győzelmeink híre óriási lelkesedést váltott ki úgy Beszterce-Naszód, valamint Szolnok-Doboka vármegyében.

Üdvözet a harctérre.

Bukovinai offenzívánk sikerei nagy lelkesedést váltottak ki. Gr. Bethlen Balázs főispán kormánybiztos, a harctér hadvezetőségéhez a következő üdvözlő sürgönyt küldte:

A Bukovinában elért sikerekhez úgy Nagyméltóságodnak, valamint hősi csapatainknak hazafias lelkesedéssel gratulálok.

Gróf Bethlen Balázs,
főispán, kormánybiztos.

E táviratra a hadvezetőség igen megleghangú táviratban válaszolt Gróf Bethlen Balázs főispán,

kormánybiztosnak s úgy a maga, mint a csapatok nevében megköszönte a gratulációt.

A kormánybiztos fenti jelentéséhez kiegészítésként hozzáfűzzük a még időközben elért sikereket is, amennyiben csapataink a jelentésben említett Pozsorita, Kimpolung és Vama visszafoglalása után a menekülő orosz sereget üldözve a Szucsava völgyig jutottak s ellenálhatatlanul nyomulnak mindig előbbre.

Igy tehát a szép kilátásokkal és nagy reményekkel utnak indult orosz haderő, mely Erdély felé gravitált, hála Istennek, irányt változtatott s most ugyanazon uton, amelyen jött, lassan de annál biztosabban vonul visszafelé, Nagyoroszország irányában, nyilván honvágtyól összetökélve, mely vágyának elérhetésében előzékeny és lovagias csapataink jelentékenyen segítettek. E segítségnyújtás oly szép eredménnyel járt, hogy a Bukovinába betört, de hamarosan hazavágyó orosz sereg ma-holnap orosz földet taposhat.

Hősiesen és szívós kitartással küzdő csapataink az egész vonalon ellenálhatatlan erővel szorítják északkeleti irányba a menekülő orosz sereget, mely ugylátszik aligha fog Bukovinában védelmi vonalra találni s nemsokára kénytelen lesz bucsut mondani Bukovinának, ahol magasra épített merész tervű csapataink fényesen keresztülvitt operációi s maguk alá temették rengeteg orosz katonát, rengeteg municiót. — Bizton remélhetjük, hogy rövid időn belül egész Bukovina birtokunkba kerül.

Különfélék.

Személyi hírek. Gróf Bethlen Balázs főispán kormánybiztos szombat óta városunkban tartózkodik. Részt vett az Omniában rendezett jótékony-célú katonai hangversenyen, hétfőn a közigazgatási bizottság ülésén, csütörtökön pedig a törv. hatóság rendkívüli közgyűlésén elnökölt.

Strinovich Jenő közös százados, háziezredünk egyik legszimpatikusabb és leghetesebb tisztje, betegségeből felgyógyulva, újból a harctérre ment.

Szabadoktatás. A legközelebbi szabadoktatási délután 14-én vasárnap lesz, melyen *Sebestyén József* áll. iskolai igazgató fog előadást tartani „Az ellenséges államok” címmel. Szépirodalmi felolvasást *Nyirő József* róm. kat. hittanár fog tartani.

Adakozás. A szászsebesi vörös kereszt kórházban ápolt *Székely János* közlegény részére, aki fejlődés következtében mindkét szemére megvakult, a besztercei »Székely Társaság« 10 koronát adományozott, melyet rendeltetési helyére juttattunk.

Áthelyezés. Az igazságügyi miniszter *Dr. Karácsonyi Bálint* törvényszéki jegyzőt ugyanezen minőségben hivatalból áthelyezte a brassói kir. törvényszékhez.

Hitelesítési bélyegek érvényessége a mértéktárgyakon. A közforgalomban használt minden mértéktárgyon a hitelesítés jelképe a magyar szent korona. Ennek két oldalán látható a hitelesítés évének száma. A mértéktárgyak eladásával foglalkozó cég az 1907: V. t.-c. rendelkezései szerint minden év elején forgalomba hozatali (eladási) bélyeget tartozik a m. k. központi mértékügyi intézettől Budapest beszerezni s ezzel, mielőtt a mértéktárgyat a vevőnek átadná, tartozik az eladási év számát ráütni. Ha a mértékeket áruló cégeknél egy évnél régebbi hitelesítéssel ellátott mértékek vagy

Hirdetések Botschar T. könyvnyomdájában (Kórház-utca 2, Telefonszám 130) is felvételnek.

mérő eszközök volnának raktáron, ezek állandó, a keresk. miniszter rendelete szerint a területileg illetékes mértékhatóság hivatalnak minden év január havában bejelentendő. E bejelentett tárgyak a hivatal által díjmentesen az új hitelesítési bélyeggel ellátandók. A háborúra való tekintettel, a Nagy- és Kisküküllő, továbbá Ssolnokdoboka s *Beszterce-Naszód területén* lakó cégek, ugyszintén a Kolozs és Torda-aranyos megyékben levő cégek is, ezt a bejelentést a kolozsvári állami mértékhatóság hivatalnál tegyék meg.

Az Országos Állatvédő Egyesület kérelmet intéz a nagy közönséghez, hogy a háborúban sanyargatott és megsebesült katonai lovak szenvedéseinek enyhítésére pénzadományokat, takarókat, tápláló és kötőszereket adományozzanak. Eddig összesen 290 K 40 f., 100 kg. korpa, másfél kg. vatta és 1 kg. tépés gyűlt. Ily adományok küldésére az Országos Állatvédő Egyesület (IX., Ernő-utca 11—13.) címére mi is kérjük a jószívű közönséget, kivált azokat, akik úgy embervédelem mint állatvédelem tekintetében sokat tehetnek, de még nem vették ki részüket.

A „Vasárnapi Ujság” február 7-iki száma ismét tele van szép és érdekes képekkel, a harc-téren levő munkatársak felvételeivel. A harcoknak egész új mozzanatai láthatók itt, melyek minden leírásnál jobb megvilágosítást adják a történő eseményeknek. A nyugati harc-tér érdekességeit is több kép mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Binder-Kriegelstein elbeszélése, Szöllősi Zsigmond tárcája, cikk a Nemzeti Színház megnyitásáról. Egyéb közlemények: Madarász József és Szebeny Antal arcképe, a háború napjai s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, VI. Egyetem-utca 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Amit a király mondott! Könyves Kálmán király híre messze terjedt, mert Magyarországnak tengerpartot szerzett. Hódító útjában Adriához érve, megállt Fiume város közelébe. Szétnézett a tájon látta. Merengésből csak akkor tért magához, miután egy küldöttség járult a királyhoz. Meghódolni jött a város podesztája, mellette vele jött szépséges leánya, ki mint legbecsebb termékét a tájnak, aranyszínű italt nyújtja a királynak. A király hörpintett, csettintett nyelvvel, izlelé a nedűt nagy szakértelmével, aztán a serleget fenéig üríté, frissítő hatását minden ize érzé. Kérdezé a király: ez milyen ital volt, mely reá rögtön ily jó hatást gyakorolt? Felelt a podeszta: „Felséges királyunk, borpárlat: cognac ez, melyet itt csinálunk!” Szólt a király: „Mig itt leszünk Fiumében, kapjon ez italból mind-egyik vitézem! Könnyen álljunk majd ki az út fáradalmát, lesz magyar tengerpart s meghódol a dalmát.” . . . Kálmán király eme bölcs elrendelése volt a gyár első nagy magyar rendelése! Fennáll máig a gyár, az „Adriatica”, borpárló gyáraknak legnagyobbika! Cognacja azóta leve világhírű, mert frissít, erősít s mindenképp jóízű, s ahogy izlett hajdan Kálmán királyunknak, azóta époly jól izlik mindnyájunknak! S e királyi italt ma bárki ihatja, mert az egész országban mindenütt kaphatja. Saját érdekünkben csak arra ügyeljünk: „Fiumeit” kérjünk és mást el ne vegyünk! Fiumei cognac! Erőt, erélyt adó, csüggedő, fáradtra ételölög ható. Ki valami nagyot akar véghez vinni: Annak csak ebből a cognacból kell inni!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen gyermekünk illetve testvérünk, sógorung és nagybátyánk

Daubner Albert

cs. és kir. 63. gyalogezredbeli őrvezető

elhunyta alkalmából részvételükkel vagy koszorú- és virágadományokkal iparkodtak nagy fájdalomukat enyhíteni, fogadják ez uton is mélyen érzett hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Szélhámos hadnagy.

Nagyszerű dolguk lehet azoknak a bizonyos szélhámos uraknak! Eső vagy hó, jég vagy sár, hideg vagy meleg, béke vagy háború, mindegy nekik, egyképpen jó nekik. Bizonyáságul álljon itt az alábbi eset, amely talán meg se történt volna, ha nem él-nénk háborús világot. Az, akiről itt ez írásban szó leszen, valamikor, nem is olyan régen, még urasági inas volt. A háború kitörésekor be kellett vonulnia a brassói 2-ik közös gyalogezredhez. Be is vonult, sőt a harc-térre is kikerült, ahonnan sebesülten tért vissza. Ugy látszik unalmas volt neki a szabadsággal állapottal együttjáró tétlenség, de talán leginkább bántotta őt a saját közlegényi mivolta s mert bántotta, hát foglalkozott a dologgal s egy őrizetlen pillanatban előléptette saját magát tartalékos hadnagygyá és pedig soron kívül. S mivel a neve sem tetszett neki, azt is megváltoztatta Dr. Baconi Gáborra. Aztán megjelent a kolozsvári korzón s méltóságos nyugalommal fogadta a fiatal zászlósok, kadet-örmsesterek és más „alacsony-ranguak” tisztelgését. Ez azonban nem elégítette ki őt. Mint jólnevelt szélhámoshoz illik, munkához látott és itt is ott is pártfogásba vett kisebb nagyobb értékű idegen dolgokat. S amikor már szélhámoskodásai kezdtek napfényre kerülni s lába alatt a talaj melegedni kezdett, akkor áttette székhelyét — ismét csak saját legfelsőbb rendelkezése következtében — Beszterczére. A kolozsvári rendőrség pedig erélyesen nyomozni kezdett. Kiderült, hogy a hadnagy ur nem is Dr. Baconi Gábor, nem is törvényszéki jegyző, sőt nem is hadnagy ur, hanem egy szimpla közlegény, és kiderült az is, hogy a különböző szélhámosságokat az „álhadnagy ur” követte el. Nosza megmozdult a hadbíróóság is! Keresték, kutatták, megmozgattak mindent, mindent de hiába. A sárga parolés hadnagy csak nem került elő. No persze! Itt volt már akkor minálunk. Itt sárgállott már paroléja az álhadnagy urnak, aki a főhadiszállást a Sahling szállóban rendezte be. Itt kovácsolta már haditerveit, amiknek keresztülviteléhez rendszeren a karjai végén levő kezeit mint előretölt járóroket használta fel. Mindenekelőtt barátságos viszonyt kezdett a szálló szobaasszonyával. Csevegés közben megtudta, hogy a szobaasszonynak 100 korona megtakarítása van, amit igen könnyű helyen tart. ságának megóvását célzó buzgóság s így szólt a szobaasszonyhoz: „Én veszek magának egy kazettát! Jó?” A felelet igenlő volt. Tehát vett a szobaasszonynak egy kazettát és egy kis kulcsot is hozzá.

De mivel a kis kulcs igen hercig kis kulcs volt, megtetszett neki szörnyű mód s vett egy kis kulcsot magának is. Aztán teltek a napok. A szobaasszony a moziba ment. A hadnagy ur otthon maradt, és ábrándozott. Eszébe jutott a kazetta és benne a 100 koronás.

És mert régóta nem látott már 100 koronást, fölébredt benne a vágyakozás: látni egy valódi 100 koronást, egy eleven 100 koronást. Bement a szobaasszony szobájába s az egy példányban nála is meglévő kis kulcsesal fölnyitotta a kazettát. Ott

volt a 100 koronás és kacéran mosolygott rá. Nézte-nézte, és addig nézte, amíg csak egyszer úgy érezte, hogy egészen szerelmes lett a százkoronásba. Ifju szive lánggra lobbant és a 100 koronás fölé hajolva így duruzsolt a fülébe: „Te drága, te édes, te egyetlen, óh légy enyém, óh jőjj át velem kis szobámba. Elsorvaszt a vágyakozás, óh jőjj te egyetlen, te drága.” S a 100 koronásnak megesett a szive s mert ő is fiatal volt, hallgatott a hívó szóra s átsurrantak szép csöndesen a hadnagy ur szobájába.

A mozi is véget ért. Hazajött a szobaasszony is s mert ő is szerette a csinos és fess 100 koronást, hát fölnyitotta a kazettát; a következő pillanatban azonban „Jezsus-Mária” kiáltással hanyatvágódott. A 100 koronás nem volt benne. Nosza megindult a hajsza az eltűnt 100 koronás után.

A talaj megint melegedni kezdett a hadnagy ur lábai alatt. Félt attól, hogy féltve őrzött kincsével, a 100 koronással való együttlétének édes örömeit esetleg megzavarhatják, hát fogta magát és másnap reggel bucsut mondott Beszterczének is. Hirtelen eltűnése gyanút keltett s megindult ellene a nyomozás, ezuttal igazán kitűnő kezekben. A beszterczeni működő hadbíróóság vezette a nyomozást. A hadbíróóság vasárnap déli 1 órakor kapta az értesítést s még aznap estére kézre is kerítette a szélhámos „álhadnagy”-ot, aki csak Marosborgóig juthatott el. Itt történt a letartóztatás.

A meglepett hadnagyot bekisérték Beszterczére s itt a hadbíróóság előtt lefolytatott vizsgálat során mindent bevallott a szerencsétlen. A hadbíróóság azonnal lefokozta. A „hadnagy” ur újra közlegénnyé vedlett.

Hogy az álhadnagy ily rövid idő alatt ártalmatlanná tétetett, ez kizárólag a Beszterczeni működő hadbíróóság kiváló vezetőjének Bendas Alfonz hadbíró századosnak köszönhető. Az ő sokoldalú, kiterjedt intézkedése, kiváló tapintata és találmányossága egy fél nap alatt eredményhez juttatta a nyomozást s lefűlelte az álhadnagyot, aki oly ügyesen siklott ki a kolozsvári rendőrhatalóságok kezei közül.

Nősülni óhajt

Beszterczeni alkalmazásban levő és 3—4000 korona megtakarított pénzzel rendelkező 42 év körüli jövedelmű állást betöltő uraknak, kinek első feleségétől 2 gyermeke maradt. Komoly ajánlatok kiadóhivatalunkban teendők, ahol részletes információ nyerhetnek az érdeklődők.

Az orosz betörés folytán előállott **vasuti áru-és podgyász-károk** elintézésére ajánlom hivatalomat.

E hivatal csak eredmény esetén kap mérsékelt jutalékot, különben az egész eljárás díj- és költségmentes. A követelés behajtása körül felmerült kiadást ezen iroda fedezi.

Forduljanak bizalommal az összes okmányok beküldése mellett „**Első budapesti reklamáló irodához**” tulajdonos: **Stermann Ignác, Budapest, V., Vilmos-császár ut 66. szám.**

Héber nyelvű levelekre is válaszolunk.

Convocare.

Onoratii membri ai **I. Reuniuni de inmormantare din Oláhszentgyörgy** sunt convocati la a

X-a adunare generala ordinara,

care se va tine in sala cea mare a scoalei gr-cat. **la 28 Februar st. n. a. c. 2 oare d. a.** cu urmatorul

Program :

1. Deschiderea adunareii.
2. Constatarea celor prezenti.
3. Alegerea alor 2 membri verificatori.
4. Raportul comitetului.
5. Supracenzurarea ratiunei anului 1914 si darea absoluturului.
6. Alegerea directorului si subdirectorului si a comitetului.
7. Pertractarea eventualelor plangeri.

Oláhszentgyörgy, la 8 Februar 1915.

Teodor Martian,

director.

Meghívó.

Az **oláhszentgyörgyi I. Temetkezési Egyesület** tagjai tisztelettel meghívataknak a

X-ik rendes közgyűlésre,

mely folyó évi február hó 28-án délután 2 órakor a gör. kat. iskola nagytermében fog megtartatni a következő

Tárgysorozattal :

1. A közgyűlés megnyitása.
2. A jelenlevők megállapítása.
3. Két hitelesítő tag választása.
4. Az igazgatóság évi jelentése.
5. Az 1914. évi zárszámadások felülvizsgálása és a felmentés megadása.
6. Az egyleti igazgató és igazgatóhelyettes és az igazgatótanács megválasztása.
7. Esetleg beadott panaszok tárgyalása.

Oláhszentgyörgy, 1915. évi február 8-án.

Martian Tivadar,

igazgató.